

Ordstyrer: Erik Hansen

11.00-11.30 Ole Tøgeby:
Kategorial grammatik for dansk

Ordstyrer: Tore Kristiansen

Esther Glahn:
Elicitering af feedback-signaler i
samtaler mellem to danskere sam-
menlignet med samtaler mellem
en indfødt og en ikke-indfødt

11.30-12.00 Hans Götzsche:
Om refleksiverne *sig* og *sin* med
særligt henblik på en vurdering af
grundlaget for det grammatiske
begreb om ordklasser

Lene Lykke Christensen:
Dansk og tysk blandt tosprogede
gymnasieelever i den dansk-tyske
grænseregion

12.00-12.30 Lars Heltoft: Ikonisk fokus

Randi Brodersen:
Leksikalsk akkomodation blandt
danskere i Norge

Frokost

Ordstyrer: Carol Henriksen

13.30-14.00 Hanne Ruus:
Folkevisedansk

Ordstyrer: Henrik Jørgensen

Anne Grethe Andersson:
Tekstkompetence hos elever i 3.
klasse - som den kommer til
udtryk gennem tekstproduktion
og samtale om teksterne

14.00-14.30 Dorthe Duncker:
Et spørgsmål om stil

Anna Vibeke Lindø:
Dialog og diskurs & diskursernes
dialog - Ex: Dansk i gymnasiet

14.30-15.00 Gunnstein Akselberg:
Anbeholdelse - flere danske
lånord i nynorsk?

Eva Skafte Jensen:
Mr. Bean i skrift og tale

Lokale 340

Ordstyrer: Peter Widell

15.00-15.30 Lis Hedelund og Peter Stray Jørgensen: Det universitære skriftsprog -
form og indhold, kan det skilles ad?

15.30-15.45 Afslutning

DELTAGERNE

7. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog den 8.-9. oktober 1998

Tilmeldte foredrag

Gunnstein Akselberg
Nordisk institutt
Universitetet i Bergen
Sydnesplass 9
5007 Bergen
Norge

Anbeholdelse - Fleire dansk-
tyske lånord i nynorsk?

Asger Albjerg
Nordica
Helsingfors Universitet
Universitetsgatan 4
SF-00100 Helsingfors
Finland

Margrethe Heidemann Andersen
Dansk Sprognævn
Njalsgade 80
2300 København S

Nina Møller Andersen
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Vær så venlig at rette min opgave! -
Høflighed på dansk og udenlandsk.
En kontrastiv sprogbehandlingsanalyse

Torben Arboe Andersen
Institut for Jysk Sprog- og Kulturforskning
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Aarhus N

Anne Grethe Andersson
Danmarks Lærerhøjskole
Lucernemarken 1
5260 Odense S

Tekstkompetence hos elever i 3. klasse
- som den kommer til udtryk gennem
tekstproduktion og samtale om teksterne

Hans Arndt
Institut for Lingvistik
Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade, Bygning 327
8000 Århus C

Jørgen Chr. Bang
Forskergruppen for Økologi, Sprog - Ideologi
Odense Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Dansk sprog, sprogforskning og IT
(sammen med Jeppe Bundsgaard,
Søren Høyer Hansen, Sune Steffensen)

Christian Becker-Christensen
Politikens Forlag a/s
Vestergade 26
1456 København K

Else Bojsen
Dansk Sprognævn
Njalsgade 80
2300 København S

Anna Braasch
Center for Sprogteknologi
Njalsgade 80
2300 København S

Randi Benedikte Brodersen
Nordisk Institut
Universitetet i Bergen
Sydness Plass 9
N-50007 Bergen
Norge

Jeppe Bundsgaard
Forskergruppen for Økologi, Sprog - Ideologi
Odense Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Dansk sprog, sprogforskning og IT
(sammen med Jørgen Chr. Bang, Søren
Høyer Hansen, Sune Steffensen)

Rikke Byrjalsen
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Dominans og dynamik i samtaler blandt
unge

Birgit Christensen
Forskningsstipendiat, mag.art.
Billesborgvej 6 A
2720 Vanløse

Lene Lykke Christensen
Institut for lingvistisk
Aarhus Universitet
Villaen, Willemoesgade 15D
8200 Århus N

Jens Cramer
Institut for Nordisk Sprog og Litteratur
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Århus N

Dorthe Duncker
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Inger Ejskjær
Institut for Dansk Dialektforskning
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Anne Juliette Fogt
Falkoner Alle 14, 2. th
2000 Frederiksberg

Christina Fogtman
Hesseløgade 15, 3. tv
2100 København Ø

Pernille Jermiin Frost
Dansk Sprognævn
Njalsgade 80
2300 København S

Dansk og tysk blandt tosprogede
gymnasieelever i den dansk-tyske
grænseregion

Et spørgsmål om stil

Esther Glahn Institut for Almen og Anvendt sprogvidenskab Københavns Universitet Njalsgade 80 2300 København S	Elicitering af feed-back signaler i samtaler mellem to danskere sammenlignet med samtaler mellem en indfødt og en ikke indfødt	Annette Hartnack Institut for Nordisk Filologi Københavns Universitet Njalsgade 80 2300 København S	
Hans Götzsche Institut for Kommunikation Aalborg Universitet Langagervej 8, 45 9220 Aalborg Øst	Om refleksiverne <i>sig</i> og <i>sin</i> med særligt henblik på en vurdering af grundlaget for det grammatiske begreb om ordklasser	Lis Hedelund Formidlingscentret KUA Njalsgade 80 2300 København S	Det universitære skriftsprog - form og indhold, kan det skilles ad? (sammen med Peter Stray Jørgensen)
Asgerd Gudiksen Institut for Dansk Dialektforskning Københavns Universitet Njalsgade 80 2300 København S	Om mediopassiv i de danske ømål	Lars Heltoft Roskilde Universitetscenter Postboks 260 4000 Roskilde	Ikonisk fokus
Karin Guldbæk-Ahvo Helsingfors Universitets Språkcenter Stubbjärdesvägen 17 A FIN-003 Helsingfors Finland	Om unge danskeres brug af anført tale i hverdagssamtaler	Carol Henriksen Roskilde Universitetscenter Hus 3.2.3. - Postboks 260 4000 Roskilde	
Carsten Hansen Institut for Nordisk Filologi Københavns Universitet Njalsgade 80 2300 København S	Humoralpatologiens betydning for metaforiske vredekoncepter i dansk.	Jesper Hermann Institut for Almen og Anvendt sprogvidenskab Københavns Universitet Njalsgade 80 2300 København S	Hvordan viser forståelser sig i praksis?
Erik Hansen Institut for Nordisk Filologi Københavns Universitet Njalsgade 80 2300 København S		* Lilliane Højgaard Holm Institut for Nordisk Filologi Københavns Universitet Njalsgade 80 2300 København S	
Søren Høyer Hansen Forskergruppen for Økologi, Sprog - Ideologi Odense Universitet Campusvej 55 5230 Odense M	Dansk sprog, sprogforskning og IT (sammen med Jørgen Chr. Bang, Jeppe Bundsgaard, Sune Steffensen)	Anne Holmen Institut for Nordisk Filologi Københavns Universitet Njalsgade 80 2300 København S	Dansk som andetsprog og tosproget udvikling (sammen med Jens Normann Jørgensen)
		Barbara Illum Institut for Nordisk Sprog og Litteratur Århus Universitet Niels Juelsgade 84 8200 Århus N	

Henrik Galberg Jacobsen
Dansk Sprognævn
Njalsgade 80
2300 København S

Forenkling af dobbeltformer. Påkrævet?
Gennemførligt? Lønsomt?

Anette Jensen
Institut for Dansk Dialektforskning
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Eva Skafte Jensen
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Mr. Bean i skrift og tale

Kjær Jensen
Handelshøjskolen i Århus
Fuglesangs Allé 4
8210 Århus V

Marianne Johansen
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Knud Jordal
Holmevej 109
8270 Højbjerg

Henrik Jørgensen
Kantorvænget 2, 2. lejl. 14
8240 Risskov

Jens Normann Jørgensen
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Dansk som andetsprog og tosproget
udvikling (sammen med Anne Holmen)

Peter Stray Jørgensen
Formidlingscentret
KUA
Njalsgade 80
2300 København S

Det universitære skriftsprog - form og
indhold, kan det skilles ad? (sammen
med Lis Hedelund)

Tom Jørgensen
Slagelsevej 14, 2.
4400 Kalundborg

Britt Keson
Det Danske Sprog- og Litteraturselskab
Chr. Brygge 1, 1.
1219 København K

Morfologisk tagging af danske tekster

Sabine Kirchmeier-Andersen
Institut for Datalingvistik
Handelshøjskolen i København
Bernhard Bangs Allé 17B
2000 Frederiksberg

VIA - visumprojektets grammatikpro-
gram

Helen Korsgaard Maxwell
Institut for Sprog og Kommunikation
Odense Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Hvad er socio-etymologi?

Tore Kristiansen
Institut for Dansk Dialektforskning
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Mette Kunøe
Institut for Nordisk Sprog og Litteratur
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Århus N

Finn Køster
Institut for Dansk Dialektforskning
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Erik Vive Larsen
 Institut for Nordisk Sprog og Litteratur
 Aarhus Universitet
 Niels Juelsgade 84
 8200 Århus N

Audrey de Leeuw
 Institut for Kommunikation
 Aalborg Universitet
 Langagervej 8
 9220 Aalborg

Anna Vibeke Lindø
 Forskergruppen for Økologi, Sprog - Ideologi
 Odense Universitet
 Campusvej 55
 5230 Odense M

Dialog og diskurs & diskursernes dialog
 - Ex: Dansk i gymnasiet

Lis Lomholdt
 Knuds Allé 64
 2800 Lyngby

Marie Maegaard
 Institut for Nordisk Filologi
 Københavns Universitet
 Njalsgade 80
 2300 København S

Kodeskift, pragmatik og identitet
 (sammen med Janus Møller)

Tine Michelsen
 Institut for Dansk Dialektforskning
 Københavns Universitet
 Njalsgade 80
 2300 København S

Janus Møller
 Institut for Nordisk Filologi
 Københavns Universitet
 Njalsgade 80
 2300 København S

Kodeskift, pragmatik og identitet
 (sammen med Marie Maegaard)

Anne Nesser
 Institut for lingvistisk
 Aarhus Universitet
 Villaen, Willemoesgade 15D
 8200 Århus N

Projekt DANA - Danskere i Nord-
 Amerika

Mie Femø Nielsen
 Institut for sprog og kultur
 Roskilde Universitetscenter
 Marbjergvej 35
 4000 Roskilde

Rutschebaneintonation

Rikke Buch Nielsen
 Universitetsparken 5, 2, 222
 8000 Århus C

Mette Nordentoft
 Borgergade 34, 1.th.
 1300 København K

Om kilderne til Den gammeldanske
 Passionstraktat

Ole Norling-Christensen
 Parole-projektet (DSL)
 Det Danske Sprog- og Litteraturselskab
 Christians Brygge 1, 1.
 1219 København K

Grzegorz Okoniewski
 Institut for Nordisk Sprog og Litteratur
 Aarhus Universitet
 Niels Juelsgade 84
 8200 Århus N

Sussi Olsen
 Center for Sprogteknologi
 Njalsgade 80
 2300 København S

Bolette Sandford Pedersen
 Center for Sprogteknologi
 Njalsgade 80
 2300 København S

Arbejdet med en stor dansk sprog
 teknologisk ordbog: STO-projektet

Karen Margrethe Pedersen
 Institut for grænseregionsforskning
 Persillegade 6
 6200 Aabenraa

Karen Margrethe Pedersen
 Institut for Dansk Dialektforskning
 Københavns Universitet
 Njalsgade 80
 2300 København S

Fra 3 køn til 2 køn

Ole Pedersen
Hobrovej 35, 2. th
8900 Randers

Bettina Perregaard
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Pia Quist
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Marianne Rathje
Godsbanegade 12, 3. tv.
1754 København V

Ole Ravnholt
Institut for dansk
Danmarks Lærerhøjskole
Emdrupvej 101
2400 København NV

Hanne Ruus
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Vibeke Sandersen
Dansk Sprognævn
Njalsgade 80
2300 København S

Jørgen Schack
Dansk Sprognævn
Njalsgade 80
2300 København S

Småord som forstå-signaler

Folkevisedansk

Inger Schoonderbeek
Institut for Jysk Sprog- og Kulturforskning
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Aarhus N

Gunilla Serin
Institut for Nordisk Sprog og Litteratur
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Århus N

Peder Skyum-Nielsen
Institut for journalistik
Odense Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Jakob Steensig
Institut for Lingvistik
Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade, Bygning 327
8000 Århus C

Sune Steffensen
Forskergruppen for Økologi, Sprog - Ideologi
Odense Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Georg Søndergaard
Center for Nordiske Studier
Odense Universitet
Campusvej 55
5230 Odense N

Orla Vigsø Sørensen
Institut for sprog og kultur
Roskilde Universitet
Postboks 260
4000 Roskilde

Dansk i herredstingsdomme fra 1600-
tallet

Dansk sprog, sprogforskning og IT
(sammen med Jørgen Chr. Bang, Jeppe
Bundsgaard, Søren Høyer Hansen)

Viggo Sørensen
Institut for Jysk Sprog- og Kulturforskning
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Aarhus N

Rita Therkelsen
Roskilde Universitetscenter, Hus 3.2.3.
Postboks 260
4000 Roskilde

Brigitte Brinkmann Thomasen
Dansk Sprognævn
Njalsgade 80
2300 København S

Karen Thuesen
Institut for Nordisk Filologi
Københavns Universitet
Njalsgade 80
2300 København S

Ole Togeby
Institut for Nordisk Sprog og Litteratur
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Århus N

Sten Vikner
Institut for Lingvistik
Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade, Bygning 327
8000 Århus C

Peter Widell
Institut for Nordisk Sprog og Litteratur
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Århus N

Anita Mai Ågerup
Dansk Sprognævn
Njalsgade 80
2300 København S

Relativsætninger. Forskellen på den der
starter med *som*, og den som starter
med *der*

Vort ældste poetiske sprog

Kategorial grammatik for dansk

Peter Widell og Mette Kunøe (udg.):
7. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog
Århus 1999

ANBEHEITELSE – FLEIRE DANSK-TYSKE IMPORTORD I NYNORSK?

Av Gunnstein Akselberg (Universitetet i Bergen)

1 Innleiing: *anbeheitlese*-orda og nynorsken

1.1 *Anbeheitlese*-orda i nynorsken

I Danmark har det rådd eit skriftspråkleg anarki og ein talespråkleg absolutisme. Den offisielle ideologien er at skriftspråket er ein organisme som ikkje kan styrast, og difor må det utvikla seg fritt utan utidig språkplanlegging og regulering. Talespråket har derimot vorte utsett for hard regulering, utan at dette er særleg eksplisitt uttrykt i den offisielle språkideologien (jf. Kristiansen 1993 og 1996). Den danske skriftspråksdarwinismen står såleis i sterk kontrast til den danske talespråksplanlegginga.

I Noreg har språkreguleringa vore omvendt av den danske. Her rår det eit talespråkleg anarki og ei streng skriftspråkleg regulering, og gjennom vel 150 år har ein del av ordtilfanget i dansk språk vore uønskt i nynorsk skriftspråk. Ei gruppe ord har det vore større motstand mot enn andre, danske ord med tysk opphav, særleg ord sette saman med prefiksa *an-* og *be-* og suffiksa *-heit/het* og *-else* (tysk *-ung*), som t.d. *anmode*, *betingelse*, *sikkerheit/sikkerhet* og *begravelse*. I Noreg kallar vi desse orda for *anbeheitlese*-ord, og i mange norske språkmiljø vert desse orda sett på som erkedanske, og lærarane i skulen har slått hardt ned på slike feil i nynorsken. Berre nokre svært få av desse orda er tillatne i nynorsk skriftspråk, og då i tilpassa form, som t.d. *leilegheit*.

Kvifor er det så sterk motstand mot at desse orda skal få plass i den nynorske skriftnormalen, desse orda som er frekvente i alle norske dialektar, og kvifor er norske språkplanleggjarar så interesserte i å få *anbeheitlese*-orda inn i nynorsken akkurat no? I innlegget vil eg presentera nokre av svara på desse to spørsmåla og gje ferske eksempel frå den aktuelle språkstriden som desse dansk-tyske orda valdar.